

Rozwój Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Schemat](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: *Traktat rzymski (EWG)*, dostępny w internecie: europa.eu [dostęp 24.11.2018 r.].

Rozwój Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej

Źródło: domena publiczna.

Europejska Wspólnota Gospodarcza przez ponad trzy dekady była podstawową platformą integracji Europy. Zaczynała jako organizacja sześciu państw, które – kilka lat po drugiej wojnie światowej – zdecydowały się na współpracę w dziedzinie ekonomicznej. Na początku lat 90. liczyła już dwunastu członków, tworzących wspólny rynek, obejmujący ponad 300 milionów mieszkańców.

Twoje cele

- Scharakteryzujesz etapy rozwoju EWG w wymiarze funkcjonalnym i geograficznym.
- Wymienisz formy integracji ekonomicznej.
- Przeanalizujesz problemy związane z europejską integracją polityczną.

Dla zainteresowanych

Geneza i przebieg integracji

Europejska Wspólnota Węgla i Stali. Euratom

Traktaty rzymskie. EWG

Jak przebiegała gospodarcza integracja europejska?

Wspólna waluta – euro

Unia Europejska

Przeczytaj

Europejska Wspólnota Gospodarcza powstała 1 stycznia 1958 roku. Została powołana przez sześć państw Europy Zachodniej, które 25 marca 1957 roku podpisały w Rzymie traktat ustanawiający EWG. Dokument ten określał zasady funkcjonowania nowej organizacji, a także wskazywał kierunek jej dalszego rozwoju. Przyjmował bowiem zasadę etapowego przebiegu integracji europejskiej – państwa, które podpisały traktat rzymski, zobowiązały się do budowania „coraz ściślejszego związku między narodami Europy”, czego wyrazem miało być dążenie do stworzenia wspólnego rynku.

Zastanów się, czy jesteś w stanie wymienić sześć państw, które powołały do życia EWG.

Strefa wolnego handlu i unia celna

Państwa członkowskie EWG zobowiązały się do wzajemnej koordynacji działań w dziedzinie ekonomicznej oraz rozpoczęły proces znoszenia barier we wzajemnym handlu. Oznaczało to stopniowe porzucanie polityki [protekcjonizmu](#) i otwieranie rynków. Skutkiem takiej polityki był szybki wzrost wartości handlu wewnętrznego w EWG – przez pierwszą dekadę funkcjonowania tej organizacji wymiana handlowa zwiększała się aż o 28,4% rocznie. Zwieńczeniem tego procesu było ustanowienie w ramach Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej [unii celnej](#) – stało się to 1 lipca 1968 roku. Zostały wówczas usunięte bariery celne i ograniczenia ilościowe we wzajemnym handlu. Ustanowiono jednocześnie wspólną politykę handlową wobec państw trzecich, wprowadzając europejską taryfę celną, opartą na średnich cłach stosowanych dotąd przez poszczególne państwa. Unia celna była zaawansowaną formą integracji Europy. Wymagała bowiem ścisłej współpracy państw, które niekiedy miały sprzeczne interesy ekonomiczne.

Zastanów się, dlaczego wspólna polityka handlowa wymaga od realizujących ją państw koordynacji politycznej.

Zgodnie z polityką budowania „coraz ściślejszego związku między narodami Europy”, w kolejnych latach podjęte zostały nowe inicjatywy na rzecz dalszej integracji. Pod koniec 1974 roku powołano Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, którego celem było

zmniejszanie dysproporcji między biednymi i bogatymi częściami EWG. Miał on finansować inwestycje w ubogich regionach (m.in. w infrastrukturę, badania naukowe i turystykę), stając się tym samym podstawowym narzędziem polityki regionalnej wspólnoty. W tym samym czasie został ustanowiony nowy organ – Rada Europejska – składający się z przywódców rządów krajów członkowskich, którzy odtąd regularnie mieli spotykać się kilka razy w roku. Jednocześnie w 1979 roku odbyły się pierwsze powszechne wybory do Parlamentu Europejskiego – stał się on pierwszym w historii wspólnoty organem wyłanianym w bezpośrednim głosowaniu przez obywateli Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej.

Wymień pozostałe organy Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej.

Budowa wspólnego europejskiego rynku

W tym samym roku zaczął funkcjonować Europejski System Walutowy. Było to porozumienie państw członkowskich EWG, mające na celu stabilizację wzajemnych kursów wymiany walut. Została wówczas ustanowiona europejska jednostka walutowa ECU, z którą powiązano waluty krajów wspólnoty. Powołano jednocześnie mechanizm [kursów walutowych](#) (ERM), w ramach którego członkowie organizacji utrzymywali kursy swoich walut w określonym przedziale. Ich stabilność zmniejszała ryzyko kursowe przedsiębiorstw prowadzących swoją działalność w różnych krajach europejskich. System ten stwarzał jednocześnie bodźce do współpracy państw wspólnoty w zakresie polityki finansowej i przygotowywał EWG do wprowadzenia w przyszłości wspólnej waluty.

Momentem zwrotnym w historii rozwoju Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej stało się utworzenie wspólnego europejskiego rynku, czyli obszaru, na którym podmioty gospodarcze mogły swobodnie konkutować ze sobą – w oparciu o jednolite zasady – na równych prawach i bez wewnętrznych barier. [Wspólny rynek](#) opierał się miał na czterech wolnościach:

- swobodnym przepływie towarów;
- swobodnym przepływie osób;
- swobodnym przepływie usług;
- swobodnym przepływie kapitału.

Powstał on 1 stycznia 1993 roku, na podstawie przyjętego przez państwa EWG w 1986 roku Jednolitego Aktu Europejskiego.

Zastanów się, co w praktyce oznacza swobodny przepływ osób.

Dokument ten stanowił podstawę dla kilkuset zmian prawnych w krajach członkowskich, usuwających przeszkody dla transgranicznej działalności ekonomicznej. Wprowadzono wówczas ogólnoeuropejskie normy i regulacje dotyczące bezpieczeństwa, zliberalizowano przepisy odnoszące się do zamówień publicznych, otwierając je na wszystkie podmioty gospodarcze z obszaru EWG, a także ujednolicono zasady tworzenia przedsiębiorstw, obejmujących swoją działalnością znaczną część wspólnoty.

Dopełnieniem tego procesu było zawarcie układu z Schengen, czyli porozumienia znoszącego kontrole paszportowe na wewnętrznych granicach Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, a także wprowadzającego ujednolicone zasady wydawania wiz wjazdowych, ważnych na całym obszarze funkcjonowania układu. Porozumienie podpisane w 1985 roku w luksemburskim Schengen obejmowało początkowo tylko kilka krajów (które zawarły je poza wspólnotowym porządkiem prawnym), jednak w ciągu kilkunastu lat objęło swoim zasięgiem wszystkie państwa EWG, poza Wielką Brytanią i Irlandią.

Zastanów się, jaki wpływ na rozwój gospodarczy może mieć zniesienie kontroli paszportowych na granicach.

Powstanie Unii Europejskiej

Helmut Kohl i François Mitterrand po podpisaniu traktatu. Jak zmieniła się pozycja Niemiec i Francji od tego wydarzenia? Czy dalej są to państwa o szczególnym znaczeniu dla wspólnoty?

Źródło: Bundesarchiv, B 145 Bild-F076604-0021 / Schaack, Lothar, licencja: CC BY-SA 3.0.

Traktat z Maastricht, który wszedł w życie w 1993 roku, zakończył funkcjonowanie EWG w dotychczasowej formule. Organizacja została przekształcona we Wspólnotę Europejską i weszła w skład utworzonej na mocy tego samego dokumentu Unii Europejskiej. W ramach przekształconej wspólnoty ustanowiono europejską walutę – euro, dzięki czemu powstała **unia gospodarcza i walutowa**: najbardziej zaawansowana forma integracji ekonomicznej Europy. Nowa waluta weszła do obiegu w 1999 roku, kiedy zaczęto rozliczać nią operacje bezgotówkowe. 1 stycznia 2002 roku

Wspólnota Europejska została ostatecznie zlikwidowana w 2009 roku. Jej kompetencje zostały przekazane ujednoliconej Unii Europejskiej, która uzyskała tym samym osobowość prawną. Dokonało się to za sprawą podpisanego dwa lata wcześniej traktatu lizbońskiego.

Sprawdź, co pamiętasz z lekcji.
Rozwiąż krzyżówkę.

[illegible]

- # Słownik

cena, w której jedna waluta może zostać wymieniona na inną; jednocześnie wartość jednej waluty wyrażona w innej

protekcjonizm

polityka ograniczania przez państwo importu (poprzez nakładanie rozmaitych barier na wwożone do kraju produkty), realizowana w celu ochrony własnego rynku

strefa wolnego handlu

funkcjonujący na podstawie porozumienia między państwami obszar, na którym nie występują bariery we wzajemnym handlu, zwłaszcza celne, choć każdy z uczestników stosuje własną taryfę celną w stosunkach z państwami trzecimi

unia celna

układ między państwami, gwarantujący na obszarze jego działania strefę wolnego handlu oraz wspólne taryfy celne na produkty pochodzące z krajów trzecich

unia gospodarcza i walutowa

zaawansowana formuła integracji ekonomicznej państw, które decydują się na wprowadzenie wspólnej waluty i daleko idącą koordynację działań w zakresie polityki gospodarczej

wspólny rynek

obszar obejmujący więcej niż jedno państwo, na którym gwarantowana jest swoboda przepływu ludzi, produktów, usług i kapitału

Schemat

Polecenie 1

Zapoznaj się z informacjami przedstawionymi na mapie i wykonaj ćwiczenie.

Ćwiczenie 1

Sprawdź, czym było Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu (EFTA). Wyjaśnij, dlaczego ta organizacja cieszyła się mniejszą popularnością wśród państw europejskich niż EWG.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Dokończ zdanie.

Wprowadzona w 1968 roku w EWG unia celna oznaczała wprowadzenie...

- ☐ obszaru bez kontroli paszportowych.
- ☐ swobody przepływu produktów i kapitału.
- ☐ wspólnej taryfy celnej i brak ceł wewnętrznych.
- ☐ jednolitych standardów produkcyjnych.

Ćwiczenie 2

Uporządkuj chronologicznie poniższe wydarzenia.

Ustanowienie wspólnej polityki handlowej EWG.

Powstanie wspólnego rynku.

Rozszerzenie EWG o pierwszą grupę państw.

Powołanie unii gospodarczej i walutowej.

Pierwsze bezpośrednie wybory do Parlamentu Europejskiego.

Ćwiczenie 3

Wskaż, które zdania są prawdziwe, a które – fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Europejski System Walutowy został wprowadzony w celu stabilizacji kursów walut krajów EWG.	☐	☐
Unia celna polega na koordynacji niezależnych polityk celnych krajów członkowskich.	☐	☐
ECU zastąpiła waluty narodowe w państwach EWG.	☐	☐
Traktat z Maastricht przekształcił EWG we Wspólnotę Europejską.	☐	☐

Ćwiczenie 4

Wyjaśnij, na czym miała polegać swoboda przepływu osób w EWG.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

“ *Traktat rzymski (EWG)* ”

W dniu 25 marca 1957 r. podpisano dwa traktaty – Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG) oraz Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (EWEA lub Euratom). W przypadku obu wspólnot decyzje podejmowane były przez Radę na wniosek Komisji. Należało zasięgać opinii Zgromadzenia Parlamentarnego i przekazywać jego zdanie Radzie. Liczba członków Zgromadzenia wzrosła do 142. Pierwsza sesja Europejskiego Zgromadzenia Parlamentarnego odbyła się w następnym roku, w dniu 19 marca 1958 r.

Źródło: *Traktat rzymski (EWG)*, dostępny w internecie: europa.eu [dostęp 24.11.2018 r.].

Na podstawie powyższego tekstu oraz własnej wiedzy wskaż dwie wprowadzone w latach 1958–1993 zmiany, które wzmocniły pozycję Parlamentu Europejskiego.

Materiał do ćwiczeń 6–8.

Zbliżenie stawek VAT, 1987 i 1997.

	stawka maksymalna w 1987	stawka standardowa w 1987	stawka maksymalna w 1997	stawka standardowa w 1997
Belgia	33	19	21	21
Dania	22	22	25	25
Francja	33.3	18.6	20.6	20.6
Grecja	36	18	18	18
Hiszpania	33	12	16	16

	stawka maksymalna w 1987	stawka standardowa w 1987	stawka maksymalna w 1997	stawka standardowa w 1997
Holandia	20	18.5	17.5	17.5
Luksemburg	12	12	15	15
Niemcy	14	14	15	15
Portugalia	30	17	17	17
Wielka Brytania	15	15	17.5	17.5

Źródło: Dick Leonard, *Przewodnik po Unii Europejskiej*, Warszawa 2003, s. 170.

Ćwiczenie 6

Wskaż dwa niewymienione w powyższej tabeli państwa, które należały do EWG.

Ćwiczenie 7

Wskaż, w którym z państw przystępujących do EWG w latach 80. maksymalna stawka VAT była najwyższa w 1987 roku.

Ćwiczenie 8

Podaj nazwę kraju, który przystąpił do EWG w latach 70. i miał najniższe w tej grupie państw stawki VAT.

Ćwiczenie 9

Wyjaśnij, dlaczego państwa EWG zdecydowały się przeprowadzić harmonizację stawek VAT.

Dla nauczyciela

Autor: Krzysztof Kowaluk

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Temat: Rozwój EWG

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

zakres rozszerzony

XIV. Integracja europejska

Uczeń

2) przedstawia etapy powojennej integracji europejskiej (w aspekcie gospodarczym – od strefy wolnego handlu do wspólnego rynku) i najważniejsze postanowienia aktów prawa pierwotnego: Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, traktatu fuzyjnego i Jednolitego Aktu Europejskiego.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie przedsiębiorczości.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wyjaśnia najważniejsze aspekty integracji europejskiej;
- charakteryzuje traktatowe i instytucjonalne przemiany EWG;
- analizuje zależności między integracją ekonomiczną a integracją polityczną.

Strategie nauczania:

- lekcja odwrócona;
- konstruktywizm.

Metody i techniki nauczania:

- burza mózgów;
- dyskusja;
- lekcja odwrócona;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Faza wstępna

1. Zajęcia przeprowadzone są metodą kształcenia wyprzedzającego. Na poprzednich zajęciach uczniowie dostają zadanie zapoznania się z ogólnym zarysem integracji europejskiej przed powstaniem Unii Europejskiej. Źródłem wiedzy może być podręcznik lub materiały edukacyjne UE.
2. Uczniowie pod kierunkiem nauczyciela – w toku krótkiej burzy mózgów – proponują najważniejsze aspekty rozwoju EWG (przykładowo: unia celna, wspólny rynek, polityka regionalna, integracja walutowa, rozszerzanie organizacji o nowe państwa). Jeden z uczniów zapisuje zgłaszane propozycje na tablicy.
3. Nauczyciel przedstawia temat i cele zajęć.

Faza realizacyjna

1. Uczniowie dyskutują na temat: Dlaczego w pierwszych dziesięcioleciach po wojnie powiodła się integracja ekonomiczna Europy, nie udało się zaś osiągnąć jej integracji politycznej? W odpowiednim momencie nauczyciel naświetla powojenne uwarunkowania integracji europejskiej (przekonanie o konieczności jednoczenia Europy, przy niechęci do rezygnacji przez państwa z ich suwerenności).
2. W kolejnej części dyskusji uczniowie odpowiadają na pytanie: Czy brak integracji politycznej może wpłynąć na przebieg integracji ekonomicznej? Uczniowie samodzielnie powinni zauważyć relacje między tymi dwoma zjawiskami (np. unia celna, która wymaga

politycznych kompromisów, lub integracja walutowa wymagająca wzajemnego zaufania). Nauczyciel przywołuje Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą i wskazuje cele, jakie postawiono przed Wspólnotą w tym dokumencie.

3. Uczniowie zapoznają się z mapą interaktywną dot. zmian składu członkowskiego EWG i wykonują znajdujące się pod nią ćwiczenie.

Faza podsumowująca.

1. Nauczyciel podsumowuje kwestie, które były przedmiotem dyskusji. Zwraca uwagę na dwa procesy integracyjne przebiegające równolegle w EWG: budowę “coraz ściślejszego związku” oraz poszerzanie organizacji o nowe państwa.

2. Uczniowie wykonują ćwiczenia 1–4. Wspólne omówienie odpowiedzi.

Praca domowa:

Uczniowie wykonują ćwiczenia 5–8.

Materiały pomocnicze:

Kompendium wiedzy o Unii Europejskiej, PWN, Warszawa 2018.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Mapa interaktywna może zostać wykorzystana przez uczniów indywidualnie lub podczas zajęć w charakterze podsumowania.